

ئیرۆزیزه کرنا

ئیسلا مە

دهوله ئیسلامی ل ئیراق و سنام و وهه - نه قرو

روژهات سه عید

ﺗﯩﺮﻭﺯﻩ ﻛﺮﻧﺎ ﺋﯩﺴﻼﻣﯩ

ﺩﻩﻭﻟﻪﺗﺎ ﺋﯩﺴﻼﻣﯩ ﻟ ﺋﯩﺮﺍﻕ ﻭ ﺷﺎﻣﯩ ﺩﻭﻫﯩ - ﺋﻪﻗﺮﻭ

ﺭﻭﺯﻫﺎﺕ ﺳﻪﻋﯩﺪ

ﺭﺍﭘﻮﺭﺗﺘﯩﻦ ﻛﻮﺭﺩﯨﭙﯩﺪﯨﺎ

ﺯﻣﺎﺭﻩ : ١

دهستپىك :

ههبوونا ريکخراوین توندره و ل جیهانی دیاردهکا روتینی بوویه ل سهردهمی مه ، پتريا ريکخراوین توندره و ب تهفسير کرنا شاش يا نایهتین قورناتی ب ههه کەسى لگهل بوچوونین وان نهبيت ب ساتاهی ژ ناف دبهت و ريکخراوا دهولهتا ئيسلامی ل ئيراق و شام بو مه ريکخراوهکا نوی يه بهلن پتر ژ دهه ساله کار تيدا دهیته کرن، د قن راپورتی زانیارین دهستپىکی دهرباره ی پهیدا بوون و نهگه رین پهیدا بوونا قن ريکخراوی هاتینه باس کرن.

نابیت ب هیچ رهنگهکی زانیاری، وینه و بابەت بهینه وهگرتن ، بهلاقه کرن یان وهشاندن د لاپه رین نئترنیتی دا یان ههه جوهره وهشانهکی بیی رهزامه نديا کوردیپیدیا.

www.kurdipedia.info

2014 December – All rights Reserved

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ

البقرة ١١

هولدانهك بو پیناسه کرنی دهولته ئیسلامی

دهولت د گوتنا روژانه دا دهیته بکار نینان بو جههکی جوگرافیئ سیاسی کو نهتهوین جودا جودا تیدا دژین، بهلی د بنهرت دا پهیقا "دولة" پهیقهکا عهرهبی یه و کهفتین ژیدهر دهربارهی قی پهیقی ناتابهك الحقائق ه دیار دکهت پهیقا دولة رامانا بهخت یان دهسلات ددهت، ب ههمان شیوه پهیقا پولیس یا گریکیا کهفنار دا رامانا باژیر ددهت.

تیگههی دهولته ئیسلامی ههرچهنده د سهردهمی گهشهکرنا ئیسلامی نههاتیه بکار نینان بهلی سیستمی کارگریا دهولته ئیسلامی ل سهسالا هفتی زاینی (۶۲۲ زاینی) سیستمی سهروکایهتی بی و دهولتهکا نیگرتی بی و پشتی وهفاتا پیغهمبهری سیستمی (خیلافهت) هاتیه پهیره و کرن و دگوتنه سهرکردی دهولته ئیسلامی خلیفه نانکو جهگر.

لگهل پهیدا بوونا کیشین سیاسی د ناف موسلمانان دا دهولته ئیسلامی ب شهید کرنا علی خهتاب ب دویمای هات و ل جهی خلیفهی نهوی ب نهجومهنی راویژکاریئ (شوری) دهاتی دست نیشانکرن سیستمی سلطانی هاته پهیره و کرن و دهسلات ژ بابی بو کوری دما و خودان دهسلاتهکا بی سنور بوو.

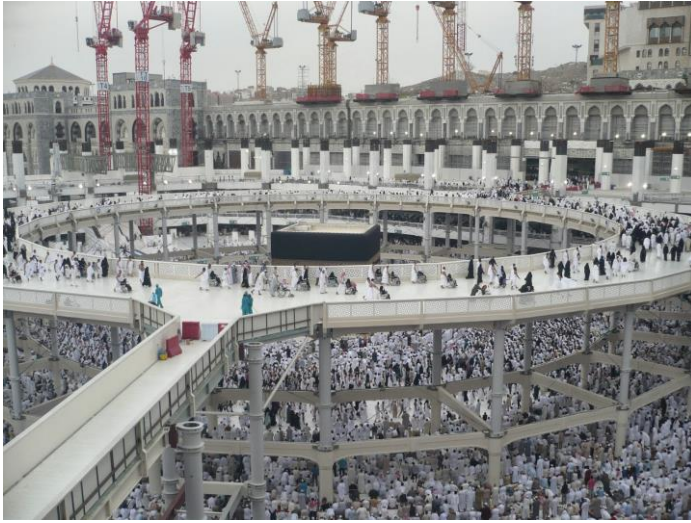

دهولته ئیسلامی د سهردهمی رویدانین نافخویی دا

دهولته ئیسلامی ب فهگرتنا مهکهههی دست پی کر و ب شهید بوونا سهرکردی موسلمانان علی خهتاب هاته ههلوهشاندن .

دهیته گوتن د قورنائی دا چ نایهت نینن پهیوهندیار بن ب دیار کرنا دهسلاتهک سیاسی فه بهروقازی قی گوتاری د پهرتوکا پیروز یا موسلمانان دا ب ناشکرایی باس ژ سیستمی دهسلاتی هاتیه کرن (مانده ۴۴) و هاتیه دیار کرن کو ژ بلی یاساین ئیسلامی دیار کرین ب هیچ رهنگهکی یاسایهک دی ناهیته پهیره و کرن .

نیسلام، تیروور و رادیکالیزم

په‌یفا نیسلام ژ په‌یفا سلم یا عهره‌بی هاتیه و رامانا ده‌سته‌به‌ربوونی (تسلیم) ددهت و دیسان رامانا ناشتی یه ژی، هه‌روه‌سا په‌یفا شالوم یو‌لاو ژی د زمانی عیبه‌ری یا نسرانیلی و سه‌فه‌رادی دا په‌یفا ناشتیی ددهت، به‌لی په‌یفا نیسلامی هاتیه د‌ناف زمانی کوردی و فارسیی دا ژ په‌یفا عهره‌بی اسلام و دبیزنه پینگر و لایه‌نگرین فی دینی موسلمان .

تیروور د‌نسل دا په‌یفا‌هکا لاتینی یه و رامانا ترسا مه‌زن ددهت، بو هه‌ر کریاره‌کا به‌لا‌قه کرنا ترسی و کوشتنی دبیزنی تیروور و که‌سی تیرووری دکه‌ت تیرووریسته، د سه‌رده‌می مودیرن دا پتیریا کارین تیروورستی ژ لایین ری‌کراوین تیرووری قه دهینه نه‌جامدان.

رادیکالیزم ناکو ده‌مارگیری، توندره‌وی و ره‌ و ریشال، فوندامینتال و تاکره‌وی، بارا پتر نه‌ف زاراقه ده‌یته بکار نینان بو وان بو‌چوونین توند ل سه‌ر هزه‌کی یان نایدولوژی‌ه‌کی نه‌ق‌جا سیاسی بیت یان جفاکی یان ژی دینی، لایه‌نگرین رادیکالیزمی هه‌ول ددهن سیسته‌می د‌نارا دا ژ‌ناف بیهن و ل جهی وئ نایدولوژیا خوه ب سه‌پینن ری‌کراوین تیروورستیین ب‌نافی دینی کار دکهن رادیکالن.

نیسلام وه‌ک دینه‌ک ناسمانیی دویمایی د سه‌رده‌مه‌ک وه‌سا دا دیار بوو هه‌می بنه‌مایین مروقایه‌تیی پیشیل کری بوون، ده‌سه‌لاتا سیاسی و جفاکی د ده‌ستی ده‌وله‌مندان دا بوو، بتنی دوو چینین جفاکی هه‌بوون ده‌وله‌مهند و هه‌ژار، ده‌سه‌لاتا خیزانی د ده‌ستین زه‌لامی دا بوون و ژن ب مروف نه‌دهاته هژمارتن و بن ناخکرنا ره‌گه‌زی می ژ ره‌وشتی سه‌ربلندیی بوو، به‌لی د هه‌مان دهم دا په‌رستن بو هژماره‌کا پوتان دهاته کرن و ناقین وانا یین ره‌گه‌زی می بوون.

سه‌رده‌می ب سه‌رده‌می نه‌زانینی (جاهلیه) دهاتی نافکرن تاکه ده‌سه‌لات هژماره‌کا که‌سان بوو و ب ته‌مامی خودان ده‌سه‌لات و کاریگر بوون ل سه‌ر جفاکی عهره‌ب، نه‌بوونا په‌یوه‌ندیین عهره‌بان لگهل جیهانا درقه یا وی ده‌می وه‌ک نیمپاراتوریین بیزه‌نسی و ساسانی کاریگریا خوه هه‌بوو ل سه‌ر وانا کو چ پیزانین نه‌بن ل سه‌ر ژیانی.

لگهل هاتنا نیسلامی بو‌ناف جفاکی عهره‌بی و به‌لا‌قه کرنا وئ ژ لایین پیغه‌مبه‌ری قه بو ده‌می چند ساله‌کا، ل ده‌ستپیکنی ژ لایین که‌س و کارین وی قه د‌زایه‌تی بو هاته کرن و بتنی هژماره‌کا کیم لایه‌نگر

هه‌بوون، ل دویڤدا لگهل به‌لاڤه بوونا ئیسلامی و تیکه‌لیا که‌لتورین جودا جودا لگهل ئیسلامی بوو نه‌گه‌ری هندئ بوچوونین ئیسلامی و بوچوونین وان دهر‌بارهی ژیانئ تیکه‌لی نیک ببن، تاییه‌ت که‌لتورئ ئیرانی، ژ بهر کو ملله‌تی ئیرانی ملله‌ته‌ک بوو ب کویراتی د ناڤ باب‌ه‌تان دا دچوون و حه‌زه‌کا زیده بو شروفه‌کرنا باب‌ه‌تان هه‌بوون جودا‌هیه‌ک مه‌زن هه‌بوون لگهل موسلمانین عه‌ره‌ب ، نمونه بو قئ چهندئ نیکه‌م ته‌فسیرا قورنائی کو ته‌فسیرا سوره‌تا الفاتحه‌ بوو ژ لایئ سه‌لمانی فارسی قه‌ هاتیه کرن بو فارسا، دیسان دیاردا هاتنا که‌سه‌کی ب ناڤی محمد مه‌دی هه‌ر ژ بوچوونین ئیرانی دهر‌که‌فتیه و بوچوونا زه‌رده‌شتی هه‌ر دهم د ناڤ ملله‌تین ئیرانی دا مایه‌.

دیاردا په‌یدا بوونا زاراقئ تیرورا ئیسلامی زاراقه‌ک نوی یه و لگهل رویدانا ۱۱ ی نه‌یلولئ پتر به‌ربه‌لاڤ بوویه، هه‌رچه‌نده په‌رتوکا پیروزا موسلمانا کوشتنا بی ماف ب نه ره‌وا دایه زانین به‌لی لگهل قئ چهندئ شروفه‌کرنا شاش یا قورنائی بوویه نه‌گه‌ری هندئ کو نه‌و نایه‌تین به‌حس ژ پاراستنا گیان و مالی موسلمانا کری ببن فه‌رماتین هاندر بو کوشتن و نه‌جامدانا کوشتارا دژی نه موسلمانا.

ل سه‌رده‌می گه‌شه‌کرنا ئیسلامی دهر‌که‌فتنا خه‌وارجان کاریگه‌ریه‌ک مه‌زن هه‌بوو هه‌رچه‌نده ل ده‌ستیکی نه‌ف دیارده ب سانا‌هی ده‌اتنه دیتن به‌لی ل دویڤدا بوون نه‌گه‌ری ئاریشین مه‌زن، دیسان خه‌وارج نا‌کو دهر‌که‌فتی ده‌ینه هژمارتن ژ پیشه‌وایین مه‌زه‌به‌یین توندروهو د ئیسلامی دا.

هاتنا ده‌سه‌لاتدارین نه هه‌ژی ده‌سه‌لاتی بوویه نه‌گه‌ری هندئ خه‌لک بی دهنگ ببن به‌رامبه‌ر هه‌ر کریاره‌کا به‌ینه کرن، لگهل هاتنا ده‌وله‌تا عوسمانی بو روژه‌ه‌لاتا ناڤین و خو پیناسه کرن ب خه‌لیفاتیا ئیسلامی ئیدی هه‌رده‌م شه‌ر د ناڤ ملله‌تین ئیسلامی دا ده‌اتنه کرن ، هه‌تا سه‌ده‌سالا ۱۸ ی که‌سه‌ک ل سعودیا عه‌ره‌بی رابوو و خو دیار دکر ب مجدد د ناڤ جیهانا ئیسلامی دا و شیا ده‌سه‌لاتا عوسمانیا ل سعودیه لاواز بکه‌ت و ب پشته‌قانیا سیاسی یا بنه‌مالا سعود ببیته مه‌رجه‌عی دینی بی ده‌قه‌ری و دیسان بنه‌مالا سعود ژ ب پشته‌قانیا ئنگلیزان شیان ده‌وله‌تا سعودیه دامه‌زرینن ب ناڤی میرنشینا عه‌ره‌بیا سعودی.

بریتانیا ده‌وله‌تا سعودیه یا مودیرن دامه‌زراندن

دهر‌که‌فتنا تیروری هه‌ر ل روژه‌ه‌لاتا ناڤین بوو، حه‌سه‌ن صه‌باح دامه‌زرینه‌ری گروپا حه‌شاشیان شیا گه‌نجین ده‌قه‌ری ب خاپینیت ب دانا ماددین بیهوشکه‌ر و بهه‌شتین سه‌خته ، دیسان ب ریکا کوشتنا

سهرکردین نافچهی شیا ترسا خو بیخیته سهر دهولهتا سهلجوقیا و ههتا هاتنا مهغولیا و شکاندنا کهلا مرنی (قلعة موت) دهسهلاتا صهباحی و ههشاشیا ژ ناف بیهت، بهلی نهف چهنده نهبوو نهگهری هندئ کو نایدولوژیین توندروهو د ناف نیسلامی دا بهینه لادان، ژ لایئ دی ژی فه هاتنا هیرشین خاجیا بو روژهلاتا نافین ب بهانهیا فهگرتنا ناخا پیروز کو نورشهلم بوویه و بوویه نهگهری هندئ پهیهندی د نافهرا ههشاشی و وانا دا پهیدا ببن و روژنافا ژ وانا فیری تیروری بوویه

صهباحی ل
قلعا مرنی
گهنج کوم
دکرن

ههبوونا نایدولوژیین دژی نیسلامی ل ژیر نافئ نیسلامی بتنی نه ل روژهلاتا نافین بوو ل هندستانی ژی اکبر شاه نیمپاراتوری نیمپاراتوریا بابوریا دینهک تاییهت راگه هاند ب نافئ دینی نیلاهی و ل سهر خهلکی فهرز کر ل دهمن سلاقی نیک بکهن بیژن "الله اکبر" بهلی نهف سلاقه ب رامانا هندئ نینه کو خودئ مهزنه اکبر شاهی نیدیعا کر نهو پیشهواوین جیهانی یه و خوه دکر خوداوهند و نیسلام قهدهغه ک ، ب ههولین نیمام رهیبانی و ب جددی نه وهگرتنا خهلکی نهف دینه هاته ههلوهشاندن.

دهولهتا ئيسلامى ل ئىراق و شامى :

ئىراق وەلاتى كەقنار ئەوئ ب مېزوپوتاميا دەھاتى نافكرن، ھەر ژ سەردەمىن كەقن دا ل ئىراقى نەقىن پىغەمبەرى ھاتىە شەھىد كرن لگەل لايەنگرىن وى، ھەر ژ سەردەمىن كەقن دا دكتاتور بووئە سەروكىن قى دەولەتى ، كەقنترىن ژىدەرئ بەھسا ئىراقى بھەت تەوراتە ئەو ژى ب رىكا كەلا بابل دەھتە گوتن ، يونس پىغەمبەر ژى ھەر بو ئىراقى ھاتىە فرىكرن بو نەھنەوا .

جىھانى ل دەستپىكى گۆھل نافى رىكخراوھكى بوو ب نافى القاعدە ، ئەھف رىكخراوھ ژ لايى كەسەكى سعودى قە دەھاتە رىقەبرن و ب كرىارا ھىرشا ۱۱ى ئەھلولى لگەل گەلەك گومانان كەفتە د مېزوويا جىھانى دا، سەركردايەتيا وىلايەتتىن نىكگرتىن ئەمريكا بو ژ نافىرنا تىرورىزمى دەست ب ھەولەكا نىف دەولەتى كر و شيا رژىما تالىبان ل ئەفغانستانى ژ نافى بىھت و القاعدە لاواز بھەت، ب كوشتنا ئوسامە بن لادەن سەركردى القاعدە ب تەھامى القاعدە لاواز كر.

دەولەتا ئيسلامى ل ئىراق و شامى (الدولة الإسلامية في العراق والشام) رىكخراوھكا جىھادى و تەكفىرى يە و دەولەتەك نە ناساندى ب نافى دولة إسلامية ل ئىراق و شامى نافىكرىه ، ژ لايى نەتەوھىن نىكگرتى ، وىلايەتتىن نىكگرتىن ئەمريكا ، نىكەتيا ئەوروىا ، ئسرائىل ، ئاوستراىيا ، سعودىا عەرەبى ، ئەندونىزيا ، توركىيا و كەنەدا قە دەھتە ناساندن ب رىكخراوھكا تىرورى.

دەولەتا ئيسلامى ئالايى رەش بكار دىنىت ، ل سەرى پەيغۇ نىكانيا خودئ و ل دويفدا موورا پىغەمبەرى ئيسلامى ل سەرە ، نامازھىە ب توحيد و سننەتا پىغەمبەرى

دەولەتا ئيسلامى ل ئىراق و شامى ل سالا ۱۹۹۹ئ ھاتىە راگەھاندن، بەلئى ل سالا ۲۰۰۴ تابعىهتيا خوه بو القاعدە راگەھاندىه و نافى خوه گوھارتىه بو القاعدەيا ئىراقى، ژ چەندىن رىكخراو و كومەلئىن جىھادى و تەكفىرى پىكھاتىه و چەندىن نافى خوه گوھارتىه.

- الدولة

- جماعة التوحيد و الجهاد ۱۹۹۹-۲۰۰۴

- الدولة الإسلامية (تنظيم قاعدات الجهاد فى بلاد رافدين) ۲۰۰۶ - ۲۰۰۴

- مجاهدين شوری ۲۰۰۶

- القاعدة فی العراق و سوريا

- الدولة الإسلامية فی العراق ۲۰۰۶ - ۲۰۱۳

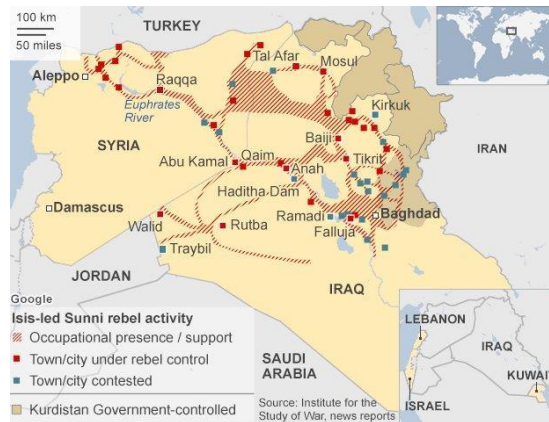
- الدولة الإسلامية ۲۰۱۴

پشتی ریخراوی خیلافهت راگه هاندی ناقی خوه کره دهولهتا نیسلامی (دولة الإسلامية) نانکو چ ناقین تاییهت نینن و بتنی نیسلام مهرجه عی دهولهتی یی بنهرهته.

هیرشین دهستیکی یین دهولهتا نیسلامی ل نیراق و شامی ب ناقی القاعدة دهاتنه کرن، بهلی لگهل دهستیکرنا شهرئ ناقحوی ل سوريا دهلیقه بو پهیداوو سنور و چوارچوقی خوه بهرفرهه بکهن و نهو جهین دهاتین داگیر کرن ژ لایی ریخراوی فه دهاتنه بکار نینان بو مهشقی کرنا چهکدارین خوه و بهینه بکار نینان وهک ناقه نین لهشکهری.

ههرچهنده القاعدة پهيوهنديين خوه لگهل فی گروپن ههلوهشانده بوون بهلی لگهل فی چهندي سهرکردی فی ریخراوی نهف چهنده رهد دکر و خو ددا لگهل ریخراوا القاعدة، د شهرئ نیراقی دا ریخراوا رادیکال ل باژیرین نهبار، نهینهوا، دیاله، بابل، کهرکوک و صلاح الدین ل نیراقی و ل نیدلیب، رهققا و حلهب ل سوريا کاریگهریا خو ههپوو و شیا ل فان باژیرا پشته قانیا سننیا بدهست خو فه بینیت.

ساللا ۲۰۱۴ ئ سالهکا گرنک بوو دهولهتا نیسلامی ل نیراق و شامی ژ بهر کو شیا دهقه رین داگیر کرین بهرفرهه بکته و شیا د دهمهک کیم دا خو بکته دهولهت، ل روژا ۱۰ ی خزیرانا ساللا ۲۰۱۴ ئ شیا پاریزگهها نهینهوا و ناقهندا وی موسلی داگیر بکته بیی کو بهرهنگاریهک جددی بهیته کرن ژ لایی سوپایی موسل فه.

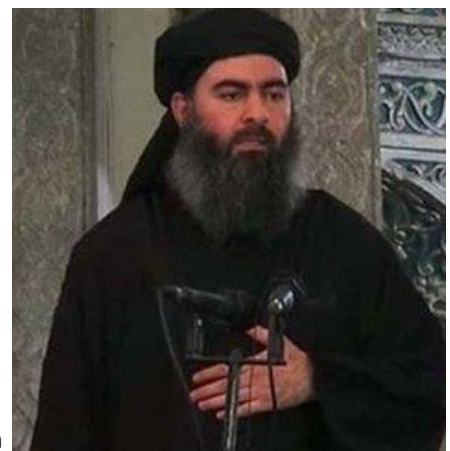
ریخراو د هولا گرتنا ناقه نین پهترولی یه

پشتی موسل هاتی كهفتن ریکخراو بهرهف باژیروی صلاح الدین قه چوو و چهندين دهقهرین دی ل ئیراقی ستاندن.

سوپایی ئیراقی ل نهینهوا ل دهمی هاتنا ریکخراوی باژیرو بهردان

ریکخراو ب شیوهیهکی باش و نهکتیف میدیا جقاکي بکار دئینیت تایبته مالپهرین فهیس بووک و تویتهری، ریکخراوی لاپهرین تایبته ههنه و ب قی ریکی کریارین خوه دگههنیتین جیهانی، سهرهرای هندئ هژمارهکا روژنامه و گوکارا ژ وانا گوکارا دابق Al-dabiq ناقی خوه ژ شهری مهرجی دابق وهرگریه نهوی د ناقبهره عوسمانی و مهملوکا د دهمی ستاندنا مسری دا رویدای و ب زمانی ننگلیزی ههیفانه دهیته وهشاندن ل سهر ننترنیتی دیسان راپورتا دهولهتا نیسلامی و دهنگ و باسین دهولهتی IS Report و IS news ژی ههنه و گوکارهکا عهرهبی ههیه ب ناقی الصمود و روژناما وهزیرستان ل نهفغانستانی ب زمانی نازهریا ئیرانی دهیته بهلاف کرن ، ل تورکیا ژی گوکارهک ب ناقی توحید یی ههی و نایدولوژیا سهلهفیهتی بهلافه دکته، دیسان ریکخراوی دوو کهنالین قیدیوی ههنه ب ناقی اعماق (کویراتی) و الحیات (ژیان) و ل ئیندونیزیا گوکارا المستقبل (پاشهروژ) دهینه بهلافه کرن.

سهرکردئ ریکخراوی ابو دعاء ژ بلی دوو وینهیان و گرتته قیدیوکی ل

مزگهفتا مهزن ل موسل چ وینهیین وی نینن ، دهژمیرا ل دهستی وی بهایی وی ۶ هزار دولار بوون.

ههروهسا نه‌ندامین قی ریکراوی د مالپه‌رین جفاکی دا وینه‌یین خوه به‌لاف دکهن و ب قی ریکی لایه‌نگرا بو خو په‌یدا دکهن، نامانجا کومکرنا وانا پتری گهنجن ژ بهر کو گهنج زوی دهینه خاپاندن و ههمان میتودئ حه‌سه‌ن صه‌باحی ب بهه‌شتی و شه‌هیدی بکار دئینن، ههروهسا ته‌کفیر کرنا ب سانهی ژی نیکه ژ وان نه‌گه‌رین هندئ کو گهنج بین نه‌ندام د ریکراوی دا.

عه‌شیره‌تین سننی ژی لایه‌نگرین ریکراوی نه‌ تاییه‌ت ل وان ده‌قه‌رین سیسته‌می ده‌ره‌به‌گایه‌تی بهیز و پاشکه‌فتی، عه‌شیره‌تین سننیین عه‌ره‌ب و تورکومان گهنجین خوه فریدکه‌نه بو ناف ریکراوی.

نابوریا ریکراوی ب ریکا فروتا نه‌فتی یه، روزانه داهاتی وئ پتره ژ هه‌شت سه‌د هزار دولاران و درافی دولاری بکار دئینیت، دیسان وه‌رگرتنا باجی ژی نیکه ژ داهاتیین ریکراوی.

هه‌ر ب دولاری هه‌یفانه چوار سه‌د دولارا دده‌ته نه‌ندامین خوه و بو هه‌ر هه‌قزینه‌کی ۱۵۰ دولار و بو هه‌ر زاروکه‌کی ۵۰ دولار دهینه دابه‌ش کرن، دیسان نه‌و نه‌ندامین هه‌قزینه‌کی دئینن بو جاره‌کی هزار و دوو سه‌د دولار دهینه دان و خانیه‌ک ژی بو دهیته دان نه‌وین خودانین وان کوچه‌ر بووین.

پشته‌قانیا نابوری ژ لایی سئ هه‌قوه‌لاتیین کویت فه دهیته کرن نه‌و ژی شافع سلطان محمد العجمی ، حجاج فه‌د حجاج محمد شبین العجمی و عبد الرحمن خلف عبید جدی العیزی ، نه‌ندام و لایه‌نگرین که‌قنن حزا به‌عس و اشتراکا ئیراقی ژی پشته‌قانیا نابوریا ریکراوی دکهن تاییه‌ت کچا سه‌روکی ئیراقی یی که‌فن رغه‌ه صدام حسین ، نه‌و که‌سین دهینه ره‌فاندن ژی داهاتیه‌ک دارایی یه بو ریکراوی.

پشتی ریکراوا ده‌وله‌تا ئیسلامی یا توندرو موسل ستاندی، ل هه‌ریمما کوردستانا ئیراقی قه‌یرانا کیمیا پانزینن په‌یدا بوو

هژمارا نه‌ندامین ریکخراوئ ب گوره‌ی ژیده‌رین جودا جودا دناقبه‌را ۲۰ هزار هه‌تا ۵۰ هزار که‌سا دایه، ل چه‌ندین وه‌لاتین جیهانی نه‌ندام هه‌نه و ب گوره‌ی راپورته‌کا نه‌ته‌وین ئیکگرتی نه‌ف وه‌لاته‌ دگه‌هه‌نه ۸۰ وه‌لاتان و دابه‌شکرنا فان وه‌لاتا ب فی ره‌نگی ل خوارئ یه:

تونس ۳۰۰۰ ، سعودیا عه‌ره‌بی ۲۵۰۰ - مغرب ۱۵۰۰ ، مسر ۳۵۰ ، جزائیر ۲۵۰ ، لیبیا ۵۵۶ ، یه‌مه‌ن ۱۱۰ ، سومالی ۶۸ ، نیجیریا ۱۴۴ ، یابان ۴۱ ، چین ۲۵۴ ، روسیا ۸۰۰ ، نه‌فغانستان ۲۳ ، پاکستان ۳۳۰ ، ناوسترالیا ۲۵۰ ، نینگلته‌ره ۵۱۳ ، نه‌لمانیا ۱۳۰۰ ، ئوکراینا ۵۴ ، نه‌لبانیا ۱۴۸ ، بوسنا ۱۲۷ ، تورکیا ۴۱۱ ، ئیتالیا ۵۰ ، فره‌نسا ۲۶۳ ، ئیسپانیا ۱۰۸ ، نه‌میریکا ۶۸۱ ، ئوردن ۶۸۱ ، لبنان ۸۹۰ ، که‌نه‌دا ۷۹ ، سوئد ۸۲ ، نه‌مسا ۱۱۴ ، فلیپین ۳۴۱ ، تورکه‌نه‌ستان ۵۴ ، سیشلیر ۳۲ ، مالدیف ۱۳ ، باربادوس ۱۱ ، ترینیداد ۸ ، پالاو ۷ ، برون‌دی ۷ ، که‌مبوچیا ۱۰ ، گویانا ۵ ، توقالو ۵ ، کریباتی ۳ ، ئسرائیل (ناقچه‌یا فلسطینا عه‌ره‌بی ۱۱۰)، دانیمارکا ۱۰۰

پتریا نه‌ندامین ریکخراوئ د ناقبه‌را ژیی ۱۸-۳۰ سالیی دانن و نه‌و که‌سه‌نه‌ بین ژ نوی بووین موسلمان.

نه‌بونا مارکین نه‌میریکی جهی سهرنج راکیشانی یه ، سوریا - ره‌فقا

نه‌و وه‌لاتین دژی ریکخراوئ هه‌فه‌یه‌مان پترن ژ چل وه‌لاتان و ب سهرکردایه‌تیا نه‌میریکی نه‌ندامین ناتو روژانه هیرشین ئاسمانی دکه‌نه‌ سهر ده‌زگه‌هین ریکخراوئ، نه‌و ژئ :

ئەندامىن ناتو (وىلايەتتەن ئىككىگىرتىن ئەمىرىكا ، بەلجىكا ، كەنەدا ، دانىمارك ، فرەنسا ، ئەلمانىيا ، ئىتالىيا ، ھوللاندا ، ئىسپانىيا ، تۈركىيا (سۈردار كرى) ، شاھنشىنىيا ئىككىگىرتىيا برىتانىيا .

ئەندامىن كۈمەلا غەربى (بەحرەين ، ئوردن ، قەتەر ، غەربىيا سەئۇدى ، ئىمارات ، ئىراق)

ئاۋسترالىيا

ھەرۈسە ھۆمارەكا ۋەلاتان ژ لايى چەك و پىداۋىستىن سەربازى دژى رىكخراۋا دەولەتا ئىسلامى ل ئىراق و شامى نە ئەۋژى :

ئەلبانىيا ، بوسنە ھەرسەك ، بولغارستان ، كرواتىيا ، قوبرس ، كۇمارا چىك ، ئىستونىيا ، فىنلەندىيا ، يونانىستان ، ھنگارىيا ، پولىندا

ئىندونىزىيا ، ئىران ، روسىيا و ھەرىما چەچەنستان

ئىسرائىل د بۋار ئ دانا زانىريان دا .

دىسان ھىزىن چەكدارىن ھەرىما كوردستانا ئىراقى پىشمەرگە ، ھىزىن پاراستنا گەل و ھىزىن پاراستنا ژنان سەر ب پارتىيا كاركەرىن كوردستانى قە ، بەرەبى تۈركۈماتىن ئىراقى ، سوپايى لىبان ل سەر سنورى ، حزب الله ، گرۈپىن خۇبەخشىن شىعى ، سوپايى ئازادى سورىيا ، بەرەبى ئىسلامى ل سورىيا ، سوپايى مجاھىدىن ، بەغسا سورىيا و سوتورە (سوپايى سىرپانىيان) دژى رىكخراۋى شەرى دكەن .

ب گۈرەى گۇقارا ئىكونومىست The economist لايەنگرىن رىكخراۋا دەولەتا ئىسلامى ل ئىراق و شامى ب قى رەنگى ل خۋار ئ نە :

- ابو سىياف (فلىپىن) ، بوکو ھەرام (نىجىرىيا) ، شەركەرىن ئازاد كرنا ئىسلامى بانگسامورو (فلىپىن) ، كۈمەلا ئىسلامى - جماعە اسلامية (ئەفرىقا) ، انصار الشريعة (لىبىيا) ، انصار الشريعة (تونس) ، مجاھىدىن شورى ل دەورۈبەرىن ئورشەلىم (كەرتى غەزە) ، انصار البيت المقدس (مسر) ، جند الخليفة (جەزائىر) ، تحريك الطالبان (پاكىستان) و بزاڧا ئىسلامى ل ئوزبەكستان و انصار السنة ل ھەرىما كوردستانا ئىراقى .

سەركردىن رىكخراۋا دەولەتا ئىسلامى ئىبراھىم ابن عۋاد ابن ئىبراھىم ابن ئىبراھىم ابن محمد البدرى السامرائى ، ل ساللا ۱۹۷۱ ئ ل سامەرا ژ دايك بوۋىە ، ئىكە ژ قوتابىن ابو ايمىن الزواھرى ژ سەركردىن القاعدە ، ل دەمى ئىراقى دەست ب ئوپەراسىونا ل ئىراقى كرى ل ساللا ۲۰۰۳ ئ ئىبراھىم عۋاد گوتارخوين بوو ل مزگەفتەك ل بەغدا ، بو دەمى چۋار ساللا ژ لايى ئەمىرىكا قە ھاتبوو زىندان كرن و ل زىندانىن پەيوەندى ل گەل نوى سەلەفىن تۈندەرە پەيدا كرىنە ، نازناڧى

دكتور ابراهيم ، ابو دعاء، ابو بكر البغدادي بكار دئینیت ، مهبهست ژ بكار ئینان ابو البکر البغدادی ئەوه کو ئەمانا دەولەتا ئیسلامی پشتی شهید بوونا نیمام علی ئەو دی دەولەتا ئیسلامی زندی کەنەفە ، ب گورەى نقیسەرەك عەرەب ئەو ژ هەر کەسەکی هەژی ترە ببیتە خەلیفە د جیهانا ئیسلامی دا.

رێکخراو ژنا هاندەت بو بەر کرنا بورقا و نیقابا - نەینەوا - ئیراق

هەقژینا وی سچی الدلیمی بەرامبەر هژمارەکا راهیبەیین دیرئ ل سوریا هاتیە نازاد کرن کو د زیندانی قە بوو، چ پیزانینین درست دەربارەى ابراهیم بن عواد سەرکردئ رێکخراوئ نینن بتنی دەیتە زانین ل دەمئ شەرئ ئیراقئ گروپەکا بچویک یا چەکدارا دامەزراندیە و ل روژا ٢٩ ی خزیрана سال ٢٠٠٤ ئ خو کریە خەلیفە ل دەولەتا ئیسلامی.

ل دویف بغدادی دا کەسین رێکخراوئ رێفە دەن ابو ایمن العراقی ل سەردەمئ سەدامی پلەدارئ سوپایی ئاسمانی بوو،

ابو احمد الآلوانی ، سەربازەکی پلەدار بوو د سوپایی سەدامی دا .

ابو عبدالرحمن البلاوی، نیکە ژ سەرکردین چەکدارین رێکخراوئ ، ل ٤ ی خزیрана ٢٠١٤ ئ هاتە کوشتن ژ لایئ سوپایی ئیراقی قە ل موسل.

حجی بکر : سامی محمد ژ لایئ لیوا توحید ل حلب هاتە کوشتن.

ابو فاطمه الجحشی : سەرکردئ چەکدارین رێکخراوئ یە ل دەقەرا کەرکوک.

سهرکردین ریکراوی ل سوریا چهچهنی نه ، ژ بهری چند سالهکا هژمارهکا فان چهچهنیا ل نیستانبولی دهاتنه کوشتن ژ لایی دهزگههی سیخوری روسیا فه ، ابو عمر الشیشانی نیک بوو ژ سهربازین سوپایی جورجیا و فرمانبهری دهزگههی سیخوری بوو ل روسیا ، ل ساللا ۱۹۸۸ ی ژ دایک بوویه.

ابو موسا شیشانی، نیک بوو ژ وان سیخورین دهزگههین سیخوریا ملی ل تورکیا (میت) ل تورکیا هاتی پاراستن، ل تهمموزا ۲۰۰۳ ی ژ لایی چهکدارین کورد فه ل تل ابیض (گری سپی) هاته گرتن ل دویقدا بهرامبهر ۴۰۰ کوردین سفیل هاته نازاد کرن.

کوردین نیراق و سوریایی ب هیزین پیشمهگره و پاراستنا یهکینهین گهل و پاراستنا ژنان شیان هیرشین ریکراوا رادیکال ل سهر سنوری لاواز بکهن و ژناف بیهن - دهقرا جهلهولا

سیف الله شیشانی، روسلان ماشکاکاشقیلی ، نیک بوو ژ سهرکردین سوپایی مجاهدین و انصار ، ههقدژی لگهل ابو موسا شیشانی ههبوون، ل شباتا ۲۰۱۴ ی ژ لایی رژیما سوریا فه ل زیندانی هاته کوشتن.

یعقوب لهزگی چهچهن : نیکه ژ سهرکردین سوپایی مجاهدین و انصار ، ل ساللا ۲۰۱۳ ی ل حلب هاته کوشتن.

ابو جیهاد ، ژ سهرکردین سوپایی انصار و مجاهدین بوو.

خالص بایانجوك : کورده، کوری حجی بایانجوكه کو نیک بوو ژ سهرکردین حزب کونترا، بهرپرسی ریکراوی یه ل کوردستانا باکور، ب ریکا گوکارا توحید پروپاگندا ریکراوی دکهت ، بو دهمهکی کیم ژ لایی پولیسین تورک فه هاته دهستهسهر کرن و ل دویقدا نازاد بوو.

- سهركردین سهرهكین ریکخراوی نهقین ل خوارئ نه :
- ابو عبدالله الحسينى القریشی البغدادی ، جینگری نه میری
 - ابو عبدالرحمن الفلاحی - سهروك وهزیر
 - ابو حمزر المهاجر - بهرپرسی شهری
 - ابو عثمان التمیمی - کاروبارین شهریعهتی
 - ابو بكر الجبوری - پهیههندیین گشتی
 - ابو عبدالجبار الجنابی - نهمن
 - ابو محمد المشهدانی - کاروبارین زانیاریا
 - ابو عبدالقادر العیساوی - کاروبارین کوشتی و زیندانیا
 - ابو احمد الجنابی - پهترول
 - مصطفى الآعرجی - چاندن و ماسی گری
 - ابو عبدالله الزبیدی - ساخلهمی
 - محمد خليل البدریة - خواندن

ل جهی نهجامی

ریکخراوین توندروهو ب ناقی دینی کریارین دژی دینی کرینه، نیسلام وهک دویمایهک دینی ناسمانی گهشتیه چوار لایین جیهانی لگهل قی چهندی لایهنین بهرژه وهندیین وان تیکچووین و دهسهلاتا وان ب هاتنا نیسلامی لاواز بووین هیرش کرینه سهر نیسلامی، لگهل پیشکهفتنا بوارین تهکنولوژیی دژایهتی کرنا نیسلامی ژی بهربه لاق بوویه ، ریکخراوا دهولهتا نیسلامی نه بتنی ل سوریا و نیراقی بهلکی ل دهقرا روژهلاتا ناقین مهترسیهکا مهزنه، چونکی نیسلام ل روژهلاتا ناقین دهسهلاتاره ژ بهر هندئ دئ ههول هینه دان نیسلام ل قی دهقهرئ لاواز ببیت ناکو نامانجا سهرهکی یا قی ریکخراوئ نهو نینه نیسلام بهیته تیروریزه کرن ل روژهلاتا ناقین بهلکی نامانجا نهوه نیسلامی ل نافهندا خو لاواز ببیت.

ژېدهر :

- The Venture of Islam. Conscience and History in a World Civilization , 1974
- islamın yayılış tarihi VII - XI.yüzyıllar , Robert mantran
- <http://www.ft.com/cms/s/e239159e-5c6a-11db-9e7e-0000779e2340.html>
- <http://web.archive.org/web/20140303160029/>
- <http://www.haber7.com%2Fortadogu%2Fhaber%2F1215045-iside-hangi-ulkeden-kac-kisi-katildi>
- <http://americanfreepress.net/?p=19176>
- <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2014/06/isis-mosul-takeover-residents-blame-iraqi-army.html>
- <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-27778112>
- http://en.wikipedia.org/wiki/Islamic_State_of_Iraq

وینه :

- AFP
- AP
- Al jazeera
- BBC
- CNN